

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
मनसुन पूर्वतयारी कार्ययोजना, २०७४

वर्षायाममा बाढी, पहिरो, चट्याङ्ग जस्ता जलजन्य प्रकोपका कारण प्रत्येक वर्ष ठुलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । मनसुनका समयमा विभिन्न प्रकोपबाट हुन सक्ने जनधनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न सबै विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्ने सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरूले मनसुन पूर्व विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना बनाई तयारी अवस्थामा रहन आवश्यक देखिएकोले सम्बन्धित सरोकारवाला निकायबाट प्राप्त विवरणको आधारमा यो मनसुन पूर्वतयारी कार्ययोजना, २०७४ बनाइएको छ ।

मनसुन पूर्वतयारी कार्ययोजना, २०७४

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट मौसम पूर्व सूचना लिइ जिल्लाहरूमा जानकारी दिने । ▪ बाढी/पहिरो तथा डुवानको जोखिममा रहेका वस्तीहरूको पहिचान गरी पूर्वसूचना दिने र सुरक्षित रहन संचार माध्यममा प्रचार प्रसार गरी सुरक्षित तुल्याउने । 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ गृह मन्त्रालय, राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र ▪ जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति ▪ जिल्ला सुरक्षा समिति 	<ul style="list-style-type: none"> • DDRC र राजनीतिक दलका प्रमुख • जल तथा मौसम विज्ञान विभाग • जिल्ला प्रशासन कार्यालय • पत्रकार महासंघ • सहरी विकास मन्त्रालय • सुरक्षा निकायहरू • स्थानीय तहका प्रमुखहरू 	निरन्तर	
२.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ इक्वीपमेन्टसहितको आवश्यक न्यूनतम उद्धार सामग्री सहित खोज तथा उद्धार कार्यमा खटिन पूर्वतयारी योजना तयारी गर्ने । ▪ Heavy Equipment रणनीतिक स्थानमा राख्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल ▪ नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, सडक विभाग ▪ जिल्ला समन्वय समिति ▪ नगरपालिकाहरू/गाउँपालिका 	<ul style="list-style-type: none"> • गृह मन्त्रालय • भौतिक योजना मन्त्रालय • संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय • निर्माण व्यवसायी संघ/उद्योग वाणिज्य संघ 	निरन्तर	
३.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ मनसुन प्रतिकार्य पूर्वतयारी योजना तर्जुमा वा अध्यावधिक गरी Web Site मा राखी NEOC मा पठाउने । 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ सबै जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिहरू 	<ul style="list-style-type: none"> • गृह मन्त्रालय • DLSA • सबै सरकारी तथा गैह सरकारी संघ संस्था 	निरन्तर	

४.	NEOC र DEOC लाई Alert Phrase मा राख्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> गृह मन्त्रालय 	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रिय प्रशासक कार्यालय जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला सुरक्षा समिति 	निरन्तर	
५.	<ul style="list-style-type: none"> राहत सामग्रीहरूको भण्डारण गर्ने । राहत सामग्रीहरू उचित भण्डारणको अनुगमन गर्ने र जिल्लामा भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने । 	<ul style="list-style-type: none"> क्षेत्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति (क्षेत्रीय गोदाम घर) जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति DEOC 	<ul style="list-style-type: none"> गृह मन्त्रालय रेडक्रस आपूर्ति मन्त्रालय नेपाल खाद्य संस्थान 	निरन्तर	
६.	<ul style="list-style-type: none"> HCT ले राहत सामग्रीहरूको भण्डारण सहितको कार्ययोजना कार्यान्वय गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> Humanitarian Country Team 	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
७.	<ul style="list-style-type: none"> Disaster Preparedness & Response Plan (DPRP) अद्यावधिक गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला प्रशासन कार्यालय सबै सबै सरोकारवला Cluster र DDRC को DPRP तयारी उपसमिति 	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
८.	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला दैवी प्रकोप राहतकोषमा न्यूनतम रकम राख्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला प्रशासन कार्यालय सबै 	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
९.	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षा निकाय तैनाथी अवस्थामा रहने । 	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल जिल्ला सुरक्षा समिति 	गृह मन्त्रालय	निरन्तर	
१०.	<ul style="list-style-type: none"> पूर्व सूचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन Localized SMS को प्रविधिलाई अगाडि बढाउन नेटवर्क टावरसँग सम्पर्क भएका मोबाइल फोनको चलायमान डाटा लिइ पूर्व सूचना प्रणाली संचालन गर्ने । मनसुन अगावै आवश्यक तटबन्ध निर्माण गरी बाढीको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम विज्ञान विभाग नेपाल दुर संचार प्राधिकरण नेपाल टेलिकम संचार डिभिजन कार्यालय जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालय 	<ul style="list-style-type: none"> सूचना तथा संचार मन्त्रालय सिंचाई मन्त्रालय स्थानीय तहहरू 	निरन्तर	
११.	<ul style="list-style-type: none"> मुख्य नदीहरूमा बाढीको अनुगमन गरी पूर्व सूचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउने । नदीको वहाव मापन गरी जानकारी जिल्ला प्रशासन कार्यालय र NEOC मा दिने । 	<ul style="list-style-type: none"> जल तथा मौसम विज्ञान विभाग सम्बन्धित DEOC 	<ul style="list-style-type: none"> गृह मन्त्रालय NEOC DEOC जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला समन्वय समिति 	निरन्तर	

१२.	विपद्को समयमा साझा फ्रिक्वन्सी प्रयोग गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल 	<ul style="list-style-type: none"> गृह मन्त्रालय सूचना तथा संचार मन्त्रालय DEOC 	निरन्तर	
१३.	स्थानीय स्वयम सेवकको गठन गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> DDRC नेपाल रेडक्रस सोसाइटी DLSA जि.स.स./न.पा./गा.पा 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला Cluster NGO Fereretion हरु राजनीतिक/सर्वदलीय बैठक 	निरन्तर	

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय
१.	सामुदायिक एफ.एम. लगायतका स्थानीय मिडियाहरुबाट मनसुन पूर्व तयारी प्रचार प्रसार अभियान सञ्चालन गर्ने ।	जि.स.स./न.पा./गा.प.	LDMC, वडा नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, अन्य साझेदार निकाय । पत्रकार र महासंघ
२.	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति सँग समन्वय गरी आवश्यक सतर्कता अपनाउने ।	जि.स.स./न.पा./गा.प.	LDMC, वडा नागरिक मञ्च नागरिक सचेतना केन्द्र, अन्य साझेदार निकाय । स्थानीय प्रहरी चौकीहरु ।
३.	स्थानीय स्वयम सेवक तयारी तथा परिचालन गर्ने ।	जि.स.स./न.पा./गा.प.	LDMC, वडा नागरिक मञ्च नागरिक सचेतना केन्द्र, अन्य साझेदार निकाय । सर्वदलीय/सर्वदलीय बैठक
४.	विपद्को पूर्वानुमान गरी न्यूनतम Logistic व्यवस्थापन गर्ने ।	जि.स.स./न.पा./गा.प.	LDMC, वडा नागरिक मञ्च नागरिक सचेतना केन्द्र, अन्य साझेदार निकाय । DDRC, उद्योग वाणिज्य संघहरु

आपूर्ति मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कैफियत
१.	मनसुनका कारण घट्न सक्ने घटनाहरु र सोका प्रवृत्ति, आवृत्ति, व्यापकता, जोखिमको गहनता/सघनता र स्थानहरुको पहिचान गरी आपूर्ति व्यवस्था मिलाउने ।	आपूर्ति मन्त्रालय	सम्बन्धित स्थानीय तहहरु, NEOC	२०७४ जेष्ठ १५ सम्म	गृह मन्त्रालय
२.	प्राप्त सूचना/जानकारीका आधारमा मनसुनबाट घट्न सक्ने घटनाहरुका कारण नियमित आपूर्ति व्यवस्थापनमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट पहिचान र सोको समाधानका लागि कार्ययोजना तयार गर्ने ।	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरु	गृह मन्त्रालय/ NEOC, सम्बन्धित स्थानीय तहहरु,	२०७४ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरु

३.	प्राप्त सूचनाका आधारमा जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूको पहिचान गरी अत्यावश्यक बस्तुहरूको आपूर्ति व्यवस्थापन कार्यलाई सूचारु गर्न मातहत सार्वजनिक संस्थाहरूलाई थप सक्रिय बनाउने ।	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरू	स्थानीय तह तथा सरोकारवाला अन्य निकायहरू	२०७४ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरू
४.	आपत्कालीन अवस्थामा आपूर्ति व्यवस्थालाई सूचारु गर्न आवश्यक पर्ने थप स्रोतसाधनको अनुमान गरी अर्थ मन्त्रालयबाट स्रोत तथा साधन उपलब्ध गराई सोको व्यवस्थापन गर्ने ।	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरू	अर्थ मन्त्रालय र नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्)	२०७४ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरू
५.	अत्यावश्यक बस्तुका रूपमा रहेका पेट्रोलियम पदार्थहरू एल.पि.ग्याँस, नून तथा खाद्य पदार्थको अतिरिक्त मौज्जात व्यवस्थापन गर्ने ।	मातहत विभाग र सार्वजनिक संस्थानहरू	आपूर्ति मन्त्रालय	२०७४ आषाढ देखि आश्विनसम्म	मन्त्रालय तथा मातहत विभाग
६.	कार्ययोजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र पृष्ठपोषण गर्ने ।	आपूर्ति मन्त्रालय	गृह मन्त्रालय/ NEOC, सम्बन्धित स्थानीय तहहरू,	२०७४ आषाढ देखि आश्विनसम्म	

सहरी विकास मन्त्रालय

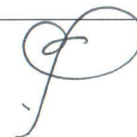
सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कैफियत
१.	प्रत्येक जिल्लामा वर्षायाममा हुने विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गरी सो क्षेत्रहरूमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्न सहयोग गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, क्षे.प्र.का.	निरन्तर प्रक्रिया	
२.	विपद्मा विस्थापित भएकालाई अस्थायी आवास निर्माणका लागि जोखिम रहित खुल्ला सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्नको लागि प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय निकाय जिल्ला सुरक्षा समिति	निरन्तर प्रक्रिया	
३.	Camp Management को लागि प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालय	IOM/Shelter Cluster Nepal/Redcross	निरन्तर प्रक्रिया	
४.	Design, Camp Layout आदि Emergency Shelter बनाउन प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालय	Shelter Cluster Nepal, IOM, IFRC आदि	निरन्तर प्रक्रिया	
५.	Shelter Kits को व्यवस्था गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालय	शहरी विकास मन्त्रालय, Shelter Cluster Nepal, IOM, IFRC आदि	निरन्तर प्रक्रिया	
६.	Hospital, School, Security utilities जस्ता मानवीय आवश्यकताहरू Camp मा व्यवस्था गर्ने समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने ।	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालय	शिक्षा मन्त्रालय, स्वास्थ्य मन्त्रालय, गृह मन्त्रालय	निरन्तर प्रक्रिया	
७.	जोखिमपूर्ण घना वस्तीको लागि खुला क्षेत्र पहिचान गर्ने निर्देशिका तयार गर्ने ।	शहरी विकास मन्त्रालय/ शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	स्थानीय तहहरू DDRC हरू	निरन्तर प्रक्रिया	
८.	आकस्मिक आवास निर्माण तथा राहत वितरणका लागि न्यूनतम साझा मापदण्ड तयार गर्ने ।	शहरी विकास मन्त्रालय/ शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	स्थानीय तहहरू	निरन्तर प्रक्रिया	

स्वास्थ्य मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	श्रोत	कैफियत
९.	• स्वास्थ्य सम्बन्धी रोष्टर व्यवस्थापन	• HEOC	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य सेवा विभाग, EDCCD, • हब हस्पिटलहरु • क्षेत्रीय निर्देशनालय • जि.जन स्वास्थ्य कार्यालय/स्वास्थ्य कार्यालय • सरकारी तथा निजी अस्पतालहरु • चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरु 	Cluster Partners	RRT Focal Person हरु Cluster Partners हरु
१०.	• केन्द्रीयस्तरको समन्वय	• CSD-HEOC	<ul style="list-style-type: none"> • विभागहरु • केन्द्र तथा प्रतिष्ठानहरु • केन्द्रीयस्तरका अस्पतालहरु 	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रालय • सम्बन्धीत कार्यालयहरु 	
११.	• सतर्क र तयारी (सरुवा रोग र महामारी फैलन नदिने, मनसुनी प्रकोप नियन्त्रण, आगलागी तथा डढेलोबाट हुनेसक्ने मानवीय क्षति न्यूनीकरण)	• स्वास्थ्य मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य सेवा विभाग, • आयुर्वेद विभाग • औषधि व्यवस्था विभाग • हब हस्पिटलहरु • चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरु 	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रालय • सम्बन्धीत कार्यालयहरु • प्र.जि.अ.हरु 	सबै संस्थाका चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी सहित सतर्क र तयार रहन परिपत्र
१२.	• स्वास्थ्यकर्मी परिचालन	• स्वास्थ्य मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • HEOC, • हब हस्पिटलहरु • क्षेत्रीय निर्देशनालय • जि.जनस्वास्थ्य कार्यालय/स्वास्थ्य कार्यालय • चिकित्सक/स्वास्थ्यकर्मीहरु • सुरक्षा निकाय/DDRC • EDCCD, 	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रालय, • सम्बन्धित कार्यालय • नेपाली सेनाको मेडिकल टिम 	
१३.	• रोग हुने स्थान र व्यक्तिको निगरानी	• स्वास्थ्य मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • EDCCD, • व्यवस्थापन महाशाखा • क्षेत्रीय निर्देशनालय • क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर 	मन्त्रालय, सम्बन्धित कार्यालय	सबै संस्थाका चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी सहित सतर्क र तयार रहन परिपत्र

			<ul style="list-style-type: none"> • जि.जनस्वास्थ्य कार्यालय/स्वास्थ्य कार्यालय • हब हस्पिटलहरु • स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु • खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय । 		
१४.	• नमूना परीक्षण	• राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	<ul style="list-style-type: none"> • EDCD, क्षेत्रीय निर्देशनालय, क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर, जि.स्वा.का., सरकारी तथा निजी अस्पतालहरु, स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु, खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय 	मन्त्रालय, सम्बन्धित कार्यालय	
१५.	• बजेट व्यवस्था	• स्वास्थ्य मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • EDCD • क्षेत्रीय निर्देशनालय • क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर • जि.जनस्वास्थ्य कार्यालय/स्वास्थ्य कार्यालय • हब हस्पिटल • स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु • खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय 	यसको लागि EDCD मा आवश्यक रकमको व्यवस्था गरिएको ।	
१६.	• औषधी तथा औषधीजन्य सामग्री	• स्वास्थ्य मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> • EDCD • आपूर्ति व्यवस्था महाशाखा • क्षेत्रीय निर्देशनालय • क्षेत्रीय मेडिकल स्टोर • जि.जनस्वास्थ्य कार्यालय/स्वास्थ्य कार्यालय • सरकारी तथा निजी अस्पतालहरु • स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाहरु 	मन्त्रालय, सम्बन्धित कार्यालय, विश्व स्वास्थ्य संगठन, Cluster Partners	Buffer Stock राखिएको

कृषि विकास मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	खाद्य सुरक्षा क्लष्टरमा संलग्न विकास साझेदार संघसंस्थाहरुसंगको मिटिङ्गबाट कार्ययोजना स्वीकृत र पूर्व तयारीका बैठकहरु ।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	FAO र WFP जिल्ला साघ संजाल	सन् २०१७	आवश्यकता अनुसार
२.	खाद्य सुरक्षा क्लष्टरमा संलग्न विकास साझेदार संघसंस्थाहरुसंगको stock pile को रेकर्ड अध्यावधिक गर्ने।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	FAO र WFP	सन् २०१७	
३.	घटना घटिहालेमा पहिलो १५ दिनको लागि खाद्य सहायता तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	FAO र WFP	सन् २०१७	
४.	Rapid Emergency Food Security and Vulnerability Assessment कार्यविधि तयार र अध्यावधिक गरिएको ।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	FAO र WFP	सन् २०१७	आवश्यकता अनुसार
५.	खाद्यान्न र तरकारी बालीको विउ stock राख्न जिल्ला कृषि विकास कार्यालयहरुलाई लगाएको ।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	कृषि विभाग	२०७४	
६.	जिल्लातहमा समेत contingency plan बनाउन लगाएको ।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	कृषि विभाग	२०७४	
७.	विभिन्न जिल्लामा Response को लागि रु ४ करोड विनियोजन भएको ।	कृषि विकास मन्त्रालय जिल्ला कृषि कार्यालय	कृषि विभाग	२०७३/२०७४	

पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	पशुपन्ध्रीको उपचार ।	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला		
२.	विभिन्न रोग विरुद्धका भ्याक्सिन लगाउने ।	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला		

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	संरक्षण विषयगत क्षेत्रको Contingency Plan पुनरावलोकन तथा परिमार्जन गर्ने ।	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय / विभाग	UNFPA, UNICEF तथा संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२०७४ जेष्ठ	संरक्षण विषयगत क्षेत्रको मिति २०७४।२।१८ को बैठकबाट पारित
२.	आगामी दिनमा हुनसक्ने मनसुन (वाढी, पहिरो) वाट महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षणको सम्बन्धमा सबै जिल्लाहरूको संरक्षण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी योजना तयार गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका कार्यालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू जिल्ला बालकल्याण समिति		सबै महिला तथा बालबालिका कार्यालयको नियमित स्विकृत वार्षिक कार्यक्रममा चौमासिक रूपमा संरक्षण विषयगत क्षेत्रको बैठक आयोजना गर्ने व्यवस्था वमोजिम
३.	मनसुनको पुर्वतयारीको लागि सबै जिल्लाको संरक्षण विषयगत क्षेत्रको बैठक महिला तथा बालबालिका कार्यालयहरूले गर्ने ।	महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय / विभाग/कार्यालय	संरक्षण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	२०७४ असार	
४.	विपद्मा पर्दा जहिले महिलाको मर्यादा पहिले भन्ने अभियान अनुसार विपद्को समयका विशेष हेरचाहको आवश्यकता पर्ने सुत्केरी, गर्भवती, अपाङ्गता भएका महिला लागि आवश्यक ३११५ (Dignity Kit) तयारी अवस्थामा राख्ने ।	महिला बालबालिका विभाग तथा कार्यालयहरू	UNFPA संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरू	तयारी अवस्थामा	सुनसरी, सप्तरी, महोत्तरी, उदयपुर, सर्लाही, रौतहट, रुकुम, दाङ्ग, कपिलवस्तु, अर्घाखाँची, प्यूठान, अछाम, वाजुरा, बझाङ्ग, बैतडी जिल्लामा Stockpile रहेको । थप Kit को सम्बन्धमा छुलफल भैरहेको
५.	मनसुन प्रभावित बालबालिकाको तथा परिवारबाट विछोडिएका वा अभिभावक गुमाएका लागि तत्काल आवश्यक सहयोग गर्नेका लागि आकस्मिक कोषको व्यवस्था गर्ने ।	महिला बालबालिका विभाग तथा कार्यालयहरू	UNICEF / संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरू जिल्ला बालकल्याण समिति	मनसुन प्रभावित जिल्लाको मागको आधारमा उपलब्ध गराउन सकिने	
६.	महिला मैत्री स्थलको लागि ८ वटा टेन्टको व्यवस्था	महिला बालबालिका विभाग तथा कार्यालयहरू	UNFPA संरक्षण विषयगत क्षेत्रको सदस्यहरू	तयारी अवस्थामा	काठमाण्डौ, जनकपुर, दाङ्ग र धनगढी

७.	बालमैत्री स्थलको लागि टेन्ट र Recreational Kits- 400 थान	महिला बालबालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNICEF / क्षेत्रीय कार्यालय समेत	तयारी अवस्थामा	
८.	सूचना तथा सञ्चार सामग्री (मानववेचविखन, मनोसामाजिक सहायकता र लैङ्गिक हिंसा रोकथाम)	महिला बालबालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	UNFPA/UNICEF / क्षेत्रीय कार्यालय समेत मानव वेचविखन विरुद्धको समिति जिल्ला प्रहरी कार्यालय	तयारी अवस्थामा	
९.	विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिहरुको लागि मनोसामाजिक विमर्श सेवा प्रदान गर्नको लागि तालिम प्राप्त मनोसामाजिक विमर्शकर्ता तथा सामुदायीक मनोसामाजिक कर्ता १५० जना को सूची तयार गर्ने ।	महिला बालबालिका विभाग तथा कार्यालयहरु	WCO/TPO/CVIT लगायत अन्य सम्बन्धित संस्थाहरु	तयारी अवस्थामा	

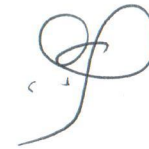
भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धि सेवा प्रवाह गर्ने ।	६१ जि. भू सं. कार्यालय	भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग, वन तथा भू संरक्षण मन्त्रालय	वर्षभरी	
२.	आ.व. २०७३।७४ को स्वीकृत प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तर्गत गत वर्षको वर्षा र भूकम्पबाट घर, खेतबारी आदिमा पुगेको क्षतिलाई ध्यान दिई गल्छी पहिरो नियन्त्रण, संरक्षण पोखरी, पहिरो रोकथाम, सिचाई कुलो सुधार, खोला किनारा संरक्षण, पानी मुहान संरक्षण, भू क्षय नियन्त्रण कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने ।	३२ जि. भू सं कार्यालयहरु	स्थानीय उपभोक्ता समुहहरु, सरोकारवाला निकायहरु	आ.व. २०७३।७४ को तेस्रो चौमासिक अवधि भर	कार्यक्रम तथा अख्तियारी जिल्लामा पठाइएको ।

३.	Landslide Prevention and Stabilization of Slopes in the Most Earthquake affected Districts of Nepal नामको FAO funded project ले pilot को रूपमा landslide को early warning system विकास गर्ने ।	FAO, Nepal	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय स्थानीय समुहहरू	आ.व. २०७५।७६ सम्म	Technical Cooperation Project (TCP) Project
४.	Building Resilience to Landslide through Support for Community based Rehabilitation and Mitigation Action, the Establishment of Early Warning Systems in Nepal नामको FAO funded project ले काम गर्ने तयारीमा रहेको ।	FAO, Nepal	जिल्ला भू संरक्षण कार्यालय स्थानीय समुहहरू	आ. व. २०७५।७६ सम्म	TCP Project
५.	विपद् जोखिमबारे विभिन्न कार्यक्रमहरू मार्फत भू तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धि चेतना जगाउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।			निरन्तर	
क.	भू संरक्षण दिवस मनाउने	सबै जि. भू सं कार्यालय, भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग	सरोकारवाला निकायहरू	प्रत्येक वर्ष साउन २४ गते	
ख.	रेडियो कार्यक्रम अन्तर्गत विपद् जोखिम र आपत्कालीन सुचना प्रवाह गर्न “हाम्रो जलाधार कार्यक्रम” सञ्चालनलाई निरन्तरता दिने ।	नेपाल सरकार र नेपाल वातावरण पत्रकार समुहको सहकार्य	जि.भू. स. कार्यालय	हरेक बुधवार विहान ८.००-८.३० बजे सम्म, रेडियो सगरमाथा १०२.४ मे. ह.	२०७३ फागुन ९ गतेदेखि
ग.	पोष्टर, पम्पलेट, संरक्षण भित्तेपात्रो आदि प्रकाशन तथा वितरण गर्ने ।	जि. भू सं कार्यालय, भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग		वर्षभरी	
६.	जिल्लास्तरमा जिल्ला वन क्षेत्र समन्वय समितिसँग समन्वय गरी भू संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापनको सेवा प्रवाह गर्ने कार्य भइरहेको ।	जि. भू सं कार्यालयहरू	जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरू	वर्षभरी	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितीमा आमन्त्रित सदस्यको रूपमा कार्य गरीरहेको

जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन विभाग

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समयावधि	बजेट	अनुगमन गर्ने निकाय
१.	मातहतका डिभिजन/सब डिभिजन/कार्यालय/ योजनाहरूमा मनसुनबाट हुनसक्ने सम्भावित क्षति न्यूनीकरणका लागि आवश्यक तयारी गर्ने	विभागको आपतकालीन तथा पूर्व सावधानी व्यवस्थापन शाखा	विभागको प्रशासन शाखा	बैशाख मसान्त भित्र		विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा
२.	केन्द्रीयस्तरमा नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्यहरूको लागि आवश्यक निर्माण सामग्रीहरू खरिद तथा भण्डारण गर्ने	विभागको आपतकालीन तथा पूर्व सावधानी व्यवस्थापन शाखा	विभागको आर्थिक प्रशासन शाखा र स्टोर	बैशाख मसान्त भित्र	२ करोड	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा
३.	आपतकालीन अवस्थामा केन्द्रीय स्तरमा केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिसित समन्वय गरी तत्काल परिचालन हुने	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा	केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति, सिंचाइ मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति, सिंचाइ मन्त्रालय
४.	जिल्लास्तरमा नदी नियन्त्रण तथा पहिरो व्यवस्थापन कार्यहरूको लागि आवश्यक निर्माण सामग्रीहरू खरिद तथा भण्डारण गर्ने	जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन डिभिजन/ सबडिभिजन कार्यालय/ फिल्ड कार्यालय/ योजना	सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	बैशाख मसान्त भित्र	५ लाख	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा
५.	आपतकालीन अवस्थामा जिल्लास्तरमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी तत्काल परिचालन हुने	जल उत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन डिभिजन/ सबडिभिजन कार्यालय/ फिल्ड कार्यालय/ योजना	जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति जिल्ला सुरक्षा समिति	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	विभागको नदी नियन्त्रण महाशाखा

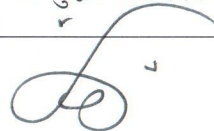

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

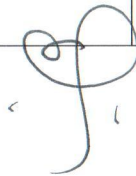
सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	गत वर्षहरूमा झैँ यस मनसुनमा पनि नेपालका विभिन्न नदीका जल सतहको मापन गरी real time मै website मार्फत सरोकारवालाई बाढी सूचना प्रदान गर्ने । वर्षाको मापनको सूचना पनि real time मै प्रदान गर्ने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	NEOC, DEOCs	नियमित रूपमा	
२.	बाढी आउनसक्ने सम्भावित क्षेत्रमा वसोवास गर्ने वासिन्दाहरूलाई SMS मार्फत सचेत गराउने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	NTC, NCELL	मनसुनको समयमा नदीले चेतावनी तह पार गरेमा	
३.	गत मनसुनमा झैँ यस पटकको मनसुनमा पनि टोल फ्री नं संचालनमा ल्याउने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	NTC	मनसुनको ४ महिनामा	
४.	२४ सै घण्टा सेवा प्रदान गर्ने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग		मनसुनको ४ महिनामा	बाढीको वखत
५.	जल तथा मौसम विज्ञान विभागका कोशी वेसिन कार्यालय, नारायणी वेसिन कार्यालय र कर्णाली वेसिन कार्यालय मार्फत तत् क्षेत्रका DEOCs संग समन्वय गरी बाढी पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारीरूपले अगाडि वढाउने ।	जल तथा मौसम विज्ञान विभाग	NEOC, DEOCs	मनसुनको ४ महिनामा	

नेपाली सेना

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा क्रियाशिल विभिन्न मन्त्रालय, सरकारी निकाय, सुरक्षा निकायहरूले आयोजना गरेको विभिन्न कार्यक्रमहरूमा सहभागि हुने ।	विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा क्रियाशिल सबै निकायहरू	सरकारी तथा गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरू		
२.	नेपाली सेना अन्तरगत रहेका सबै पृतना, निर्देशनालय, बाहिनी, गण र गुल्महरू सजग र सतर्क रहने ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	पृतना, निर्देशनालय, बाहिनी, गण र गुल्महरू		

३.	बाढी तथा डुवान हुनसक्ने संभावित स्थानहरूमा Water Rescue सम्बन्धि तालिम प्राप्त जनशक्ति र उपकरणहरू तयारी हालतमा राखी अभ्यास गर्ने निर्देशन दिएको । उद्धार कार्यको लागि प्राप्त भएका उद्धार सामाग्रीहरू उपयुक्त स्थानमा राखिएको ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	पृतना, निर्देशनालय, बाहिनी, गण र गुल्महरू		
४.	पहिरो जाने संभावित स्थानहरूको पहिचान गरी पहिरोले राजमार्ग अवरुद्ध हुने र मानव बस्ती पुरिने जस्ता घटना घट्न सक्ने हुंदा उद्धारको लागि डोजर तथा स्काभेटरहरू तयारी हालतमा राख्नको लागि सम्बन्धित जिल्ला र क्षेत्रिय तहमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	सम्बन्धित मन्त्रालय तथा विभाग		
५.	बाढी पहिरोबाट मानिसहरू गम्भीर घाइते भई तुरुन्त Medivac गर्न आवश्यक हवाई साधनहरू विगतमा जस्तै उपत्यका बाहिरको उपयुक्त स्थानहरूमा मनसुन शुरु भएपश्चात हवाई साधनहरू तैनाथ गर्ने ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	श्री सैनिक हवाई महानिर्देशनालय		
६.	मनसुन अवधिमा हुनसक्ने विपद् सम्बन्धी घटनाहरूमा घाइतेहरूको उपचार तथा दुषित पानीको कारणबाट हुने विभिन्न प्रकारको Water Borne Diseases तथा महामारीको जोखिमलाई नियन्त्रण गर्न सैनिक अस्पतालको Emergency Medical Response Team (EMRT) , फिल्ड अस्पताल एवं गण/गुल्मको Medical Team लाई आवश्यक औषधि सहित तयारी हालतमा राख्ने ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	श्री वीरेन्द्र अस्पताल		
७.	विपद् व्यवस्थापन निर्देशनालय अन्तरगत रहेका दुवै गणहरूलाई उद्धारका सामाग्रीहरू सहित तयारी अवस्थामा राख्ने ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	विपद् व्यवस्थापन निर्देशनालय		
८.	विपद् व्यवस्थापनको सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूसंग प्रत्यक्ष समन्वय र सम्पर्क गर्दै क्षेत्रिय र जिल्ला स्तरमा रहेका REOC र DEOC मा निरन्तर सम्पर्कमा रही आवश्यक सुझाव सहित समन्वय गरी उद्धार कार्यको लागि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	श्री युद्धकार्य निर्देशनालय	सम्पूर्ण सरोकारवाला निकाय		

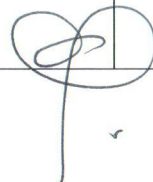

नेपाल प्रहरी

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै.
१.	मनसुनबाट आउन सक्ने बाढी पहिरो जस्ता विपदलाई मध्यनजर गरी आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने सम्भावित जोखिमयुक्त स्थानहरूको अध्ययन एवं पहिचान गरी सोही अनुसार जनशक्ति तथा आवश्यक उद्धार उपकरणहरू तयारी हालतमा महानगरीय प्रहरी कार्यालय लगायत पाँच वटै क्षेत्रीय प्रहरी कार्यालयले राखे ।	प्र.प्र.का. कार्य विभाग	महानगरीय प्रहरी कार्यालय / पाँच वटै क्षेत्रीय प्रहरी कार्यालय	मनसुन पूर्व	मनसुनबाट हुन सक्ने सम्भावित जोखिमयुक्त स्थानहरूको पहिचान गर्ने कार्य सम्बन्धीत परिसर/ जि.प्र.का.हरूबाट भइरहेको
२.	<p>विपद व्यवस्थापन महाशाखा तथा क्षेत्रीय प्रहरी विपद व्यवस्थापन कार्यदलको तयारी</p> <ul style="list-style-type: none"> विपदको समयमा उद्धारका लागि खटिने विपद व्यवस्थापन महाशाखा तथा क्षेत्रीय प्रहरी विपद व्यवस्थापन कार्यदलमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध उद्धार सामग्रीहरूका साथै व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री (PPE) को समुचित प्रयोग, तथा विपद पश्चात शव व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण प्रदान गर्ने केन्द्रमा खोज तथा उद्धार प्रतिकार्यका लागि सि.प्र.अ.को कमाण्डमा दैनिक २५ जनाको QRT टोली आवश्यक विपद उद्धार सामग्री सहित तत्काल परिचालन हुनसक्ने गरि २४/७ तयारी अवस्थामा रहने महाशाखामा रहेका Water Induced तालिम प्राप्त २० जना र साधारण पौडि खेलन जान्ने ३० गरि जम्मा ५० जना जनशक्ति मनसुनबाट हुनसक्ने सम्भावित घटनामा मौज्दात Water Induced उद्धार सामग्री सहित तत्काल परिचालन हुने गरी तयारी हालतमा रहने । 	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद् व्यवस्थापन महाशाखा	प्र.प्र.का. कार्य विभाग,सरोकार वाला अन्य सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरू	मनसुन पूर्व / अवधिभर	Water Induced Rescue Tools & Accessories प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध नभएको भए ता पनि न्युनतम उद्धार सामग्री तयारी हालतमा राखिएको

३.	विपद व्यवस्थापन महाशाखाको तयारी बाहेक केन्द्रमा रहेका केन्द्रिय स्तरका केन्द्रिय प्रहरी विशेष कार्यदल लगायत प्रहरी ईकाईहरूलाई समेत मनसुनबाट हुन सक्ने सम्भावित विपदलाई न्युनीकरण गर्न आवश्यक औजार तथा सामग्री सहितको उद्धार जनशक्ति तयारी हालतमा राख्ने ।	प्र.प्र.का. कार्य विभाग,	म.न.प्र.का./पाँच वटै क्षेत्र.का.हरु	मनसुन अवधिभर	
४.	<p>महानगरीय प्रहरी कार्यालय र पाँच वटै क्षेत्रीय प्रहरी कार्यालयहरु तथा आफ्नो मातहत एकाईहरु समेतले सम्भावित विपदलाई मध्यनजर गरी मनसुन बाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्युनीकरण गर्न निम्नानुसार कार्य गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> • सरोकारवाला अन्य निकायहरु संग समन्वय गरी मुख्य नदिहरुमा बढ्न सक्ने बाढीको अनुगमन गरी पूर्व सूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन सहयोग गर्ने । • जोखिममा रहेका वस्तिहरुको पहिचान गरी सोही अनुसार सूचना सम्प्रेषण गर्न स्थानीय संचार माध्यम प्रयोग गर्ने । • विपद प्रतिकार्य समूहलाई विपदका समय तत्काल परिचालन गर्न जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति र जिल्ला रेडक्रस सोसाईटी लगायत अन्य सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गर्ने । • क्षेत्रीय स्तरमा रहेको विपद व्यवस्थापन कार्यदललाई आधुनिक उपकरणहरु एवं औजारहरु उपलब्ध गराउन नसकिएको भए ता पनि स्थानीय स्तरमा उपलब्ध उद्धार सामग्री सहित स्टेण्डवाईमा राख्ने • सम्भावित प्रकोपहरुबाट हुन सक्ने जोखिमलाई न्युनीकरण गर्न जिम्मेवार निकाय अन्तर्गत पर्ने कार्यालयहरुमा कम्तिमा एक प्लाटुनका दरले आवश्यक जनशक्ति उद्धार सामग्री सहित तयारी हालतमा राख्ने 	महानगरीय प्रहरी कार्यालय/पाँच वटै क्षेत्रीय प्रहरी कार्यालय,	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद व्यवस्थापन महाशाखा, सम्पूर्ण क्षेत्रीय प्रहरी तालिमकेन्द्रहरु, अ.प्र.का. गुल्म समेत, सप्र गण, दनिप्र गण लगायत सम्पूर्ण जिप्रकाहरु तथा सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सम्बन्धित जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति, नेपाली सेन, सशस्त्र प्रहरी बल तथा सरोकारवाल अन्य सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरु	मनसुन अवधिभर	मनसुन बाट उत्पन्न प्रकोपमा तत्काल खोज तथा उद्धार गर्न मातहत एकाईहरु संग आवश्यक न्युनतम उद्धार सामग्री तयारी हालतमा छ / छैन एकिन गर्ने र जुटाउने कार्य भईरहेको

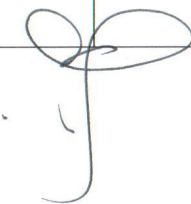

५.	काठमाण्डौ उपत्यकामा मनसुनका समयमा आउन सक्ने बाढी/पहिरो जस्ता सम्भावित प्रकोपहरूबाट हुन सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न जिम्मेवार निकाय अन्तर्गत पर्ने कार्यालयहरूमा कम्तिमा एक प्लाटुनका दरले आवश्यक जनशक्ति उद्धार सामाग्री सहित तत्काल परिचालन हुने गरी राख्ने ।	महानगरिय प्रहरी कार्यालय , रानीपोखरी	प्र.प्र.का. कार्य विभाग, विपद् व्यवस्थापन महाशाखा, के.प्र.वि. कार्यदल, कपन, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समिति, नेपाली सेन, सशस्त्र प्रहरी बल तथा सरोकारवाल अन्य सरकारी तथा गैह सरकारी निकायहरू	मनसुन अवधीभर	आवश्यक न्युनतम उद्धार सामाग्री तयारी हालतमा छ छैन एकिन गर्ने र जुटाउने कार्य भईरहेको
----	--	--------------------------------------	---	--------------	--

सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल

सि.न	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय	कै
१.	खोज तथा उद्धार तालिम संचालन गर्ने	विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित क्षेत्रका क्षेत्रीय विपद् व्यवस्थापन टिम	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
२.	तालिम प्राप्त जनशक्तिहरूलाई ४६/४६ जनाको संख्यामा काठमाण्डौ उपत्यका लगाएत ५ वटै क्षेत्रमा क्षेत्रीय विपद् व्यवस्थापन टोली परिचालन	विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित क्षेत्रका क्षेत्रीय विपद् व्यवस्थापन टिम	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
३.	बाढी पहिरो डुवान भत्किएका भौतिक संरचनामा खोज तथा उद्धार साथै आगलागी नियन्त्रणका सामाग्रीहरूको क्षेत्रगत परिचालन	क्षेत्रीय विपद् व्यवस्थापन टिम	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
४.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका स्थानीय स्तरमा रहेका प्रत्येक ईकाइहरूमा स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुने खोज तथा उद्धारका विविध सामाग्रीहरू व्यवस्थापन (पिक, साबेल, डोरी, कोदालो, गल, घन, फरुवा, ट्युब आदि)	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल स्थानीय स्तरमा रहेका कार्यालयहरूमा	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	

५.	क्षेत्रीय तथा स्थानीय स्तरमा रहेका सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका कार्यालयहरूमा खोज तथा उद्धारका उपकरणहरू सहित विपद् उद्धारक हरुलाई Stand By रूपमा राखिएको	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल स्थानीय स्तरमा रहेका कार्यालयहरूमा	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
६.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका विभिन्न इकाईहरूका विभिन्न किसिमका गैर खाद्य राहत सामग्रीहरूको भण्डारण	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल स्थानीय स्तरमा रहेका कार्यालयहरूमा	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
७.	सशस्त्र प्रहरी कर्मचारीहरूलाई समय समयमा खोज तथा उद्धार सम्बन्धि अनुशिक्षण कार्यक्रम गर्ने	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल स्थानीय स्तरमा रहेका कार्यालयहरूमा	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	आवश्यकता अनुसार	
८.	मनसुनको समयमा हुन सक्ने सम्भावित विपदमा प्रभावकारी कार्य सम्पादनको लागि सरोकारवाला निकायहरू बिच समन्वय गर्ने	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल स्थानीय स्तरमा रहेका कार्यालयहरूमा	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	आवश्यकता अनुसार	
९.	स्थानीय समुदाय विद्यालय आदिमा समय समयमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण अनुशिक्षण तालिम संचालन गर्ने	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका स्थानीय ईकाइका कार्यालय	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	आवश्यकता अनुसार	
१०.	काठमाण्डौ उपत्यकामा विपद् उद्धार उपत्यका गणमा उद्धार उपकरणहरू सहित १२० जना तालिम प्राप्त जनशक्तिको परिचालन	विपद् उद्धार उपत्यका गणमा	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
११.	भक्तपुर, काठमाण्डौ, कैलाली, पोखरामा फ्यूल स्टेशनहरूको स्थापना गरिएको	सम्बन्धीत क्षेत्रका सशस्त्र प्रहरी बलका बाहिनीहरू	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
१२.	राष्ट्रिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र, ५ वटै क्षेत्रिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रहरू तथा ४६ वटा जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रहरूमा २/२ जनाको नफ्रीमा संचार तालिम प्राप्त जनशक्तीहरू परिचालन	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका स्थानीय ईकाइका कार्यालय	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
१३.	११० बेडको एपिएफ अस्पतालमा विपद्को समयमा घाईतेहरूको प्रभावकारी उपचार व्यवस्था मिलाउन विभिन्न पूर्व तयारीका कार्यक्रमहरू सहितको बृस्तित योजना तयार पारि राखिएको	एपिएफ अस्पताल बलम्बु, काठमाण्डौ ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	निरन्तर	
१४.	केन्द्रिय कार्यालयबाट क्षेत्रिय, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा रहेका सशस्त्र प्रहरीका युनिटहरूद्वारा विपद् व्यवस्थापनको लागि भैरहेका गतिविधिहरू सम्बन्धमा समन्वय गर्ने ।	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका स्थानीय ईकाइका कार्यालय	आवश्यकता अनुसार	

१५.	१६ वटा जिल्लाहरूका ३४ भन्दा बढि स्थानहरूमा स्थानीय समुदाय केन्द्रित Light Search and Rescue तालिम संचालन गर्ने ।	विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित क्षेत्रका क्षेत्रीय विपद् व्यवस्थापन टिम	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	समय समयमा गर्ने गरिएको
१६.	स्थानीय समुदायहरूमा भुकम्प, आगलागी, वन डढेलो, बाढी, पहिरो तथा डुवान जस्ता प्रकोपहरूको जोखिम न्यूनिकरण तथा रोकथाम गरि सम्भावित प्रकोपहरूबाट बच्न गर्नुपर्ने पूर्वतयारीहरू सम्बन्धी जनचेतनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।	विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र तथा सम्बन्धित क्षेत्रका क्षेत्रीय विपद् व्यवस्थापन टिम	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	समय समयमा गर्ने गरिएको

१. हाल सशस्त्र प्रहरी बलमा भएका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सामग्रीहरू

S.N	Particulars	Sets	Remarks
1.	Collapsed Structure Search and Rescue Equipments (CSSR)	56	
2.	Rappelling Climbing Equipment	16	
3.	Fire Fighting Equipment	24	
4.	Medical First Responder (MFR)	4	
5.	Dead Body Management Equipment (DBM)	4	
6.	Deep Diving Equipment	25	
7.	Motor Boat	7	
8.	Rescue Boat	21	
9.	Heavy Equipment (Dozer and Excavator)	12	
10.	Life Detecting Equipment	4	
11.	General Search and Rescue Equipment		In all units

विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरूको क्षेत्रगत वितरण

क. खोज तथा उद्धार उपकरणहरू

सि.नं	कार्यालयको नाम	नफ्री	उद्धार सामग्रीहरू			
			खोज तथा उद्धार	आगलागी नियन्त्रण	Rappelling Climbing	Deep Diving Set
१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रधान कार्यालय	-	२	२		१
२.	बंगलामुखि विशेष कार्यदल गण	-	-	४	१	-
३.	व्यवस्थापन तालिम केन्द्र कुरिनटार ।	११२	१४	२	४	११

४.	स.प्र.बल पूर्व क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली बराह बाहिनी पकली ।	४८	४	२	१	३
५.	स.प्र.बल मध्ये क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली रुद्र बाहिनी पथलैया	४७	४	२	१	-
६.	स.प्र.बल पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली कालिका गण पोखरा	५०	४	२	२	३
७.	स.प्र.बल मध्ये पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली बागेश्वरी गण सम्शेरगंज बाँके ।	४७	४	२	१	३
८.	स.प्र.बल सुदुर पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टोली बैद्यनाथ बाहिनी अत्तरिया कैलाली ।	४७	४	२	२	-
९.	स.प्र.बल विपद् उद्धार उपत्यका गण सिनामंगल	१२०	४	४	२	४
१०.	स.प्र.बल उपत्यका विपद् व्यवस्थापन वेश स्युचाटार ।	४२	१६	२	२	-
जम्मा सेट			५६	२४	१६	२५
पानी जन्य विपद् उद्धारका उपकरणहरु						
सि.नं	गोताखोर तालिम प्राप्त जनशक्ति	Deep Diving Sets	Motor Boat	Rescue Boat	Kayak	
१.	२२	२५	७	२१		

नोट:-

- I. विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्रबाट हालसम्म तालिम प्राप्त गरेका जनशक्ती संख्या:- ११२० (महिला- २७ जना)
- II. Life Detecting Equipment, Drone लगाएतका विपेश उपकरणहरुको व्यवस्था गरीएको

क. पानी जन्य विपद् उद्धारका उपकरणहरुको विवरण:

- तालिम केन्द्र कुरिनटार: मोटर बोट-३, रेस्क्यु न्याफ्ट-९, गोताखोर सामाग्री-११ सेट,
- पूर्व क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम बराह बाहिनी: मोटर बोट-१, रेस्क्यु न्याफ्ट-३ र गोताखोर सामाग्री ३ सेट,
- मध्य क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम रुद्र बाहिनी: रेस्क्यु न्याफ्ट-२,
- पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम कालिका गण पोखरा: मोटर बोट-१, रेस्क्यु न्याफ्ट-१ र गोताखोर तालिम-३ सेट,

(१२)

- मध्य पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम बागेश्वरी गण: रेस्क्यु ज्याफ्ट-२ र गोताखोर तालिम-३ सेट,
- सुदुर पश्चिम क्षेत्रिय विपद् व्यवस्थापन टिम वैद्यनाथ बाहिनी: रेस्क्यु ज्याफ्ट-३ र विपद् उद्धार उपत्यका गण सिनामंगलमा मोटर बोट-१, रेस्क्यु ज्याफ्ट-१ वटा रहेको ।

क. हेभी ईक्युपमेन्टको विवरण

सि.नं.	उपकरणको विवरण	संख्या	उपकरण रहेको स्थान	कैफियत
१.	२२ टन एक्साभेटर, २१ टन हवील लोडर	२	वराह बाहिनी पकलीऔ सुनसरी ।	
२.	२२ टन एक्साभेटर, २१ टन हवील लोडर, २.२ टन हवील लोडर,	३	विपद् व्यवस्थापन तालिम केन्द्र कुरिनटारऔ चितवन ।	
३.	२२ टन एक्साभेटर, २.२ टन हवील लोडर,	२	कालिका गण पोखराऔ कास्की ।	
४.	२२ टन एक्साभेटर	१	महेश्वरी बाहिनी बाङ्गेसिमलऔ सुर्खेत ।	
५.	२२ टन एक्साभेटर	१	वैद्यनाथ बाहिनी अत्तरियाऔ कैलाली ।	
६.	२१ टन हवील लोडर, २.२ टन हवील लोडर, ३.२ टन एक्साभेटर	३	स.प्र.बल प्र.का.सवारी शाखा, काठमाण्डौ	
	जम्मा	१२		